

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-09-000 811
Бања Лука, 19.04.2010. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Јанка Нинића, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца Л. К. удове Н., С. Ч., М. М., В. И., Д. К., Р. П., М. К., Ј. Н., Ј. Г., Д. Р., Г. Т., И. Ш., С. Ц., В. М., М. И., Б. Ђ., М. Р. и В. С., сви из П., Д. Ш., Д. М.1 и П. Ј., сви из П.1 и В. Ј. из К., које заступа З. Б., адвокат из Т., Ул. ... број ..., против туженог Фонда за ... РС – Ф. Д., кога заступа директор др З. М., а њега заступа пуномоћник Д. Р.1, дип. правник, радник Ф. туженог у Д., ради накнаде штете, вриједност спора 8.000,00КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Добоју број 013-0-Гж-08-000 051 од 03.06.2009. године, на сједници одржаној дана 19.04.2010.године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се уважава, преиначав се пресуда Окружног суда у Добоју, број 013-0-Гж-08-000 051 од 03.06.2009. године, тако што се жалба туженог уважава, првостепена пресуда Основног суда у Добоју, број 085-0-П-06-000 045 од 12.11.2007. године се преиначав и тужбени захтјев тужилаца одбија.

Одбија се захтјев туженог за накнаду трошкова спора.

Образложење

Простепеном пресудом Основног суда у Добоју број 085-0-П-06-000 045 од 12.11.2007. године обавезан је тужени Фонд за ... РС, Ф. у Д., да сваком од тужилаца (наведених у уводу ове пресуде од 1 до закључно 22) исплати новчане износе ближе наведене у изереци те пресуде, уз обавезу накнаде трошкова спора у износу од 960,00 КМ, све у року од 30 дана од дана доношење пресуде, под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 013-0-Гж-08-000 051 од 03.06.2009. године жалба туженог је дјелимично уважена, преиначена првостепена пресуда у односу на обавезу туженог да тужиоцима плаћа законске затезне камате на исплаћене износе пензија (за сваког од тужилаца) на начин и у износима ближе наведеним у изреци другостепене пресуде.

Тужени је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешене примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се жалба уважити преиначити првостепена пресуда и одбити тужбени захтјев тужилаца или да се укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговори на ревизију нису поднесени.

Одредбом члана 237. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број: 58/03 до 49/09, у даљем тексту: ЗПП) прописано је, да ревизија није дозвољена ако вриједност побијаног дијела првоснажне пресуде не прелази 10.000,00 конвертибилних марака. Према ставу 3. истог члана, изузетно Врховни суд Републике Српске може дозволити ревизију у свим предметима, ако оцијени да би одлучивање по ревизији било од значаја за примјену права у другим случајевима.

Како је овај суд оцијенио да би одлучивање о ревизији туженог у овом предмету било од значаја за примјену права у другим случајевима, примјеном наведене законске одредбе, ревизију туженог је дозволио и поред тога што вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 10.000,00 КМ.

Предмет спора су тужбени захтјеви тужилаца којим траже да им тужени на име накнаде штете због неисплаћених пензија за мјесеце јул, август и септембар 2000. године и за период од 01.01.2001. до 31.08.2005. године, сваком плати по 3.530,00 КМ са законском затезном каматом почев од доспјелости сваког појединачног мјесечног износа, па до исплате.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио да су тужиоци пензионери и да пензију остварују код туженог путем његове Ф. у Д. и да им је тужени дјелимично исплаћивао мјесечне пензије од 01.01.2000. до 31.08.2005. године, а за мјесеце јуни, јули и септембар 2000. године исплатио им је 50% од њихове пензије и да им је тужени са закашњењем исплаћивао све заостале износе мјесечних пензија.

Код оваквог стања чињеница, које нису ни спорне између парничних странака, првостепени суд налази “да се ради о стеченим правима тужилаца на исплате мјесечних пензија за спорни период које су им требале бити исплаћиване у законским роковима, те како је тужени са закашњењем исплаћивао мјесечне пензије тужицима”, то им припада право на законске камате за период кашњења у исплатама, и позивом на одредбе члана 277. став 1. у вези са одредбом члана 324. став 1. Закона о облигационим односима, судио тако да је обавезао туженог да сваком од тужилаца плати законске затезне камате од дана када је мјесечни износ пензије доспио за плаћање па до дана када је извршена исплата мјесечних пензија, а све у износима и за период наведен у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог усвојио чињенична утврђења и правни закључак првостепеног суда да тужоцима припада право на плаћање законске затезне камате на сваки закашњели, а исплаћени износи мјесечне пензије, али не од доспјелости за исплату мјесечног износа пензије већ

од дана када су тужиоци првостепеном суду поднијели тужбу, па до извршене исплате. Стога је другостепени суд у том дијелу преиначио првостепену пресуду и сваком од тужилаца досудио законску затезну камату на износ закашњеле исплате мјесечне пензије од подношења тужбе до дана њене исплате.

Правно схватање другостепеног суда да тужиоцима припада право на плаћање законске затезне камате на неблагоприятно исплаћене мјесечне пензије, није правилно.

Правилно су се нижестепени судови у својим одлукама позвали на Закон о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, број 27/93, 14/94, 10/95 и 22/96, у даљем тексту: ЗПИО) који је био на снази у вријеме настанка спорног односа (јули до септембар 2000. године), а који у члану 155. став 1. прописује да се пензије исплаћују уназад у текућем мјесецу за протекли мјесец (исти начин исплата пензија прописан је у члану 180 ст. 1 ЗПИО-пречишћен текст, објављен, у „Службеном гласнику РС“, број 106/05), а који је био у примјени у вријеме доношења првостепене пресуде (12.11.2007. године).

Када је донесена првостепена пресуда, 12.11.2007. године, био је на снази Закон о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга РС, који је објављен у „Службеном гласнику РС“, број 623/04 од 15.07.2004. године (у даљем тексту: Закон о унутрашњем дугу), а који је по истеку осмог дана од дана његовог објављивања ступио на снагу, дана 23.07.2004. године - чл. 24.

Овим Законом се у члану 1. „уређује поступак, начин и рокови утврђења и измирења унутрашњег дуга РС (у даљем тексту: унутрашњи дуг) према физичким и правним лицима у укупном износу од 1.761,7 милиона конвертибилних марака“, а према члану 3. ст. тачка 1. тог закона, под унутрашњим дугом, између осталог се подразумијевају и „опште неисплаћене обавезе буџета РС и дио обавеза Ф. ПИО РС, који преузима буџет РС (у даљем тексту: опште обавезе), настале до 31. децембра 2002. године у износу од 386,8 милиона конвертибилних марака“, док се према члану 4. ст. 1 тачка 2. тог закона, под општим обавезама, између осталих, подразумијевају и „обавезе Ф. за ПИО по основу Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, број 32/00, 40/00, 37/01, 32/02 и 47/02) за неисплаћене пензије, у укупном износу од 103,8 милиона конвертибилних марака“, а према члану 6. став 1. Закона о измјенама и допунама Закона о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга РС („Службени гласник РС“, број 47/06) измијењен је члан 6. став 1. Закона о унутрашњем дугу, и прописано да „камате на опште обавезе из члана 4. овог закона се отписују и не представљају обавезу РС, изузев камата по обавезама из члана 4. став 1. тачка 4. овог закона“.

Како је Законом о унутрашњем дугу, регулисано „да се отписују камате на опште обавезе из члана 4. став 1. тачка 2. овог закона и не представљају обавезе РС“, а из правног основа плаћања камата на неблагоприятне исплате пензија је и тужбени захтјев тужилаца, то се наведеним одредбама овог закона, који је посебан Закон - *lex specialis*, искључује обавеза на плаћање камата на мјесечне износе пензија које нису плаћане у законском року, у односу на Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78 до 57/89 и („Службени гласник РС“, број 17/93 до 3/96) који у члану 277. став 1. прописује

„да дужник који задоцни са испуњењем обавезе дугује поред главнице и камате“, и стога тужиоцима, примјеном наведених одредби Закона о унутрашњем дугу, не припада право на плаћање камата на неблаговремено исплаћене мјесечне пензије.

Из наведених разлога, а примјеном одредби члана 250. став 1. ЗПП, ваљало је уважити ревизију туженог, преиначити другостепену пресуду тако што је његова жалба уважена, преиначена првостепена пресуда и одбијени тужбени захтјеви тужилаца.

Није основан захтјев туженог за накнаду трошкова спора.

Према одредби члана 396. став 1. ЗПП, о накнади трошкова поступка одлучује суд на одређени захтјев странака, без расправљања.

На рочишту од 22.10.2007. године, на којем је закључена главна расправа, пуномоћник туженог није тражио да му се накнаде трошкови поступка, а није ни у жалби против првостепене пресуде, нити у ревизији против побијане другостепене пресуде определијелио захтјев за накнаду трошкова на име састава ових правних љекова, па му у смислу наведених одредби не припада право на тражење трошкова парничног поступка, и зато је његов захтјев за накнаду трошкова одбијен.

Предсједник вијећа

Јанко Нинић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић